

TEKSTI: MIRVA HEIKKILÄ
 KUVA: ANNIKA TUOMINEN

”Valmius debatoida on tutkijalle hyväksi”

Tutkijatohtori **Ville Mankki**, 30, kummastelee, miksi suomalaisia opettajankouluttajia ei ole tutkittu enempää, vaikka suomalainen opettajankoulutus saa paljon kansainvälistä huomiota.

MINUSTA TULI TUTKIJA, kun löysin itselleni merkityksellisen tutkimusaiheen, opettajankoulutuksen opiskelijavalinnat. Koin valintojen tutkimisen ja kehittämisen paitsi henkilökohtaisesti kiinnostavaksi myös yleisesti hyödylliseksi. Väittelin Tampereen yliopistossa joulukuussa 2019 aiheenani opettajankouluttajien rooli opettajankoulutuksen portinvartijoina. Tutkimuksen tekemisessä minua innostaa näkymättömän tekeminen näkyväksi sekä itsestään selvänä pidettyjen, puutteellisten tai suorastaan väärien käsitysten korjaaminen. Aika ajoin huomaan pitäväni myös siitä kurinalaisuudesta, jopa tietynlaisesta askeettisuudesta, jota tutkimustyö pohjimmiltaan vaatii.

JOS EN TUTKISI, työskentelisin luultavasti luokanopettajana tai ainakin perusopetuksen parissa. Luokanopettajan työssä ei koskaan tarvinnut hakea syytä työn tekemiselle, vaan työ itsessään osoitti merkityksellisyytensä päivittäin. Mitä enemmän ikää tulee, sitä enemmän nautin käsillä tekemisestä, erityisesti kaikenlaisesta nikkaroinnista. Sen vuoksi esimerkiksi timpurin ammatti voisi olla hyvä, vaikka taidot riittäisivätkin lähinnä lautapoikana toimimiseen. Eräänlaista käsityötähän empiirinen tutkimuskin lopulta on.

Opettajankoulutuksesta väitellyt Ville Mankki työskentelee tutkijatohtorina Tampereen yliopistossa.

AIKUISKASVATUSTIEDETTÄ TARVITAAN yhteiskunnassa siksi, että ilmiöt kutsuvat tieteenalaa puoleensa. Ilman kasvatustiedettä monimutkaisia yhteiskunnallisia ilmiöitä tarkasteltaisiin puutteellisesti ja rajallisemmin. Tutkijoilta voidaan edellyttää yhteiskunnallista vuorovaikutusta. Kaikkien tutkijoiden ei tarvitse olla hyperaktiivisia sosiaalisessa mediassa tai kirjoitella jatkuvasti sanomalehtien

”ILMIÖT KUTSUVA TIETEENALAA PUOLENSA.”

mielipidepalstoille, mutta yleinen valmius keskustella ja debatoita – suuntautua ulos kammioista ja omista ajatuksista – olisi hyväksi. Julkiset keskustelut käydään joka tapauksessa. Ainoastaan tutkijat itse voivat lopulta vaikuttaa siihen, onko keskusteluissa mukana perusteltuja ja tutkimustietoon perustuvia näkemyksiä.

PARAIKAA SELVITÄN opettajankoulutuksen ja opettajan työn ilmiöitä. Opettajankoulutus on edelleen ensisijainen kiinnostuksen kohteeni, mutta tällä hetkellä myös opettajan työn tutkiminen herättää enenevässä määrin mielenkiintoa. Arvostan itse tutkijoiden avoimuutta uusille tutkimuskohteille sekä kykyä tarvittaessa nopeaankin reagointiin. Niinpä olen viime aikoina pyrkinyt muiden kohteiden ohella tutkimaan opettajien ammatillista kehittymistä koronapandemian aiheuttamalla etäopetusjaksolla.

SEURAAVAKSI HALUAISIN TUTKIA edelleenkin opettajankoulutuksen prosesseja. Mielestäni opettajankoulutuksen tulisi olla sen parissa työskentelevien ensisijainen tutkimuskohde. Vaikka opettajankoulutukseemme on kohdistettu kuluneen kahden vuosikymmenen aikana varsin runsaasti kansainvälistä mielenkiintoa, esimerkiksi opettajien opettajia eli opettajankouluttajia on tutkittu maassamme vielä varsin rajallisesti.

KOLLEGOILTANI SAAN uusia ideoita ja erilaisia näkökantoja. Etätöihin pakottaneiden pandemiarajoitusten aikana olen huomannut, kuinka tärkeitä spontaaneista kohtaamisista ja kahvipöytäkeskusteluista nousseet ajatukset ovat. Ei pidä myöskään väheksyä kohtaamisten tuottamaa tukea jaksamiselle – Teams- tai Zoom-yhteydenpito ei niitä korvaa.

Pyrin avoimeen yhteistyöhön niin omassa tiedekunnassa kuin muidenkin yliopistojen opettajankoulutusyksiköiden toimijoiden kanssa. Kevytkin yhteistyö tieteenalojen välillä on omiaan muuttamaan vakiintuneita näkemyksiä ja tuomaan yhä monipuolisempaa ymmärrystä asioihin.

KUN EN TUTKI, liikun, luen ja puuhastelen. Liikunta on itselleni tärkeää, ja alan hyvin nopeasti voida huonosti ilman sitä. Hyvä kunto ja vointi auttavat myös työssä suoriutumisen. En ole koskaan halunnut määritellä itseäni leimallisesti ja yksioikaisesti tutkijaksi tai opettajaksi, vaan olen pitänyt tärkeänä sitä, että minulla on elämässäni erilaisia rooleja. Arvostan myös työn ja vapaa-ajan erottamista toisistaan, mitä etätöaika vaikeutti. Sen vuoksi arvostan uudella tavalla töihin lähtemistä ja töistä tuloa. Toki vapaa-ajallakin, esimerkiksi Twitteriä selatessa, työ ja tutkimus tulevat monesti mieleen. Hyvinvoinnin turvaamiseksi olen luonut some- ja sähköpostirajoituksia, joskaan ne eivät ole toimineet kovinkaan hyvin.

Klassikko, johon palaan

on ruotsalaisen Ference Martonin vuonna 1981 ilmestynyt metodologinen artikkeli *“Phenomenography – describing conceptions of the world around us”*. Olen varsin kiinnostunut erilaisista menetelmällisistä ratkaisuista. Koen hyväksi aika ajoin palata metodologiselle alkulähteelle, koska se antaa perspektiiviä menetelmien myöhempään kehitykseen ja variaatioihin. Sittemmin julkaistut menetelmälliset oppaat ja fenomenografiset tutkimukset nojaavat enemmän tai vähemmän juuri kyseiseen artikkeliin. Aloitin oman tutkijanurani perehtymällä juuri fenomenografiaan, ja siksi Martonin artikkeli on minulle tärkeä.

Sarja vie aikuiskasvatuksen tutkijan arkeen ja verkostoihin. Sen tuottaa Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura.